

‘Deze kans ga ik grijpen’

Waar raken de leefregel van Karmel en de praktijk op Carmelscholen elkaar?

Samen met hedendaagse Karmelieten gaan we op zoek naar de waarden die

Karmel en Carmel verbinden. In dit nummer: karmeliet Falco Thuis op zoek

naar de betekenis van “een kans en nóg een kans” op Het Hooghuis in Oss.

*‘Wij hebben
het hier zo geweldig,
jullie hebben alles
moeten achterlaten
voor een nieuw
begin’*

‘Wie van ons is in Nederland geboren?’ Bijna alle leerlingen van klas 1B3 steken hun hand op. ‘OK, sta maar op, kijk wie er net als jij is gaan staan en wissel van plaats.’ Als iedereen weer zit, komt de volgende vraag: ‘Wie van ons gaat er regelmatig naar een kerk of moskee?’ Nu staan maar vier leerlingen op. Ze kijken rond wie er eveneens staat en wisselen met hen van stoel. ‘Wie van ons is er op de fiets naar school gekomen vanochtend?’ Bijna iedereen staat op. ‘Wie van ons kent er in zijn omgeving mensen die een hekel hebben aan vluchtelingen?’ Acht handen gaan omhoog.

OVEREENKOMSTEN

‘Heb je over anderen dingen ontdekt die je niet wist?’, vraagt gastdocent Angelo Schuurmans als hij even later de kring rondkijkt. ‘Waarschijnlijk wel. Daarom doen we dit: om te ontdekken wat de overeenkomsten tussen ons zijn.’ Schuurmans is kunstenaar en initiatiefnemer van de “Stichting Oss verwelkomt vluchtelingen”. In dat kader maakt hij een ronde langs diverse locaties van Het Hooghuis. Vanochtend is hij te gast in de lessen maatschappijleer op locatie West, samen met enkele

leerlingen van de Internationale Schakelklas die sinds vorig jaar deel uitmaakt van Het Hooghuis. Op verzoek van docent maatschappijleer en ckv, Yori Ysselmuiden, hebben Mohamad, Rahaf en Hatim (die er door omstandigheden in deze les niet bij is) als voorbereiding kort hun verhaal opgeschreven: naam, gezinssamenstelling, hobby's, toekomstdromen. De leerlingen van 1B3 mochten vervolgens bedenken wat ze hen graag zouden vragen.

Angelo Schuurmans

VOETBAL EN PIZZA

Het beeld dat naar voren komt, is dat van heel gewone jongeren, met een ongewoon verhaal. Zo houdt Mohamad (17) veel van voetbal en werkt hij na schooltijd bij de Jumbo - heel herkenbaar voor 1B3. Maar zijn vader heeft wel een gevaarlijke reis door heel Europa afgelegd om te voorkomen dat zijn zoon (Mohamad was toen 15) moest gaan vechten in het leger van Assad. Of kijk naar Rahaf (14). Zij houdt veel van haar familie en haar lievelingseten is pizza - ook dat geldt voor veel

7 WAARDEN DIE KARMELEN EN KARMEEL VERBINDEN

Op verzoek van de kennisalliantie beziel onderwijs ging Ben Wolbers, voormalig prior-provinciaal van de Karmelieten in Nederland, op zoek naar raakvlakken tussen de leefregel van Karmel en de praktijk op Carmelscholen.

In een notitie benoemt hij zeven waarden:

1. open ruimte
2. stilte en gerechtigheid
3. ruimte geven en dienen
4. allen voor een
5. één voor allen
6. een kans en nóg een kans
7. de waarde van werk

Aan elke waarde wijden we in Carmel Magazine een reportage. In dit nummer: een kans en nóg een kans. ▶

EEN KANS EN NÓG EEN KANS

In de leefregel van de Orde van Karmelieten gaat het over "aandacht hebben voor het heil der zielen". In hedendaagse taal zou je kunnen zeggen: "een sfeer scheppen waarin mensen met heel hun persoonlijkheid kunnen gedijen." In de missie van Stichting Carmelcollege staat het omschreven als zorg voor de mens: elke mens, heel de mens en alle mensen. Daarom krijgt iedere leerling de kans om te groeien. Een kans, en nóg een kans. Het mooie is dat een kans voor de één vanzelf een kans voor de ander wordt, want elke ontmoeting is een verrijking. ▶

jongens en meiden uit 1B3. Maar zij heeft wel alles achter moeten laten op de vlucht voor de oorlog in Syrië. In haar verhaal schrijft ze: "We zijn erg moe door alles, en ik ben nu nog heel veel bezig met het leren van de taal, maar gaat dat goed, dan kan ik mijn dromen ontdekken en waarmaken. Dit is het land van de kansen." Zo ziet Mohamad het ook. 'Als ik heel veel studeer, gaat het me lukken om een goede toekomst te krijgen', zegt hij tegen de leerlingen in de kring. 'Deze kans ga ik grijpen.' ▶▶

VOORUIT

Kansen. Karmeliet Falco Thuis vindt het een sleutelwoord voor het denken binnen de Orde van Karmelieten en de scholen die in het gedachtegoed daarvan geworteld zijn. Voordat hij in Rome taken ging vervullen, was hij zelf docent, nota bene aan het Titus Brandsmalyceum dat eveneens onderdeel is van Het Hooghuis. In die zin is de cirkel rond nu hij hier vele jaren later om tafel zit met Mohamad, Rahaf en leerlingen van 1B3.

Het heeft Falco Thuis geraakt dat de wil om jongeren kansen te geven, nog altijd zo voelbaar aanwezig is in deze school. Op hun beurt zijn de leerlingen van 1B3 aan het denken gezet door de manier waarop Mohamad en Rahaf aankijken tegen de kansen die zij hier geboden krijgen. Loqman, tegen Mohamad en Rahaf: 'Eigenlijk willen we allemaal dezelfde doelen bereiken.' Yihong: 'Maar als je in Nederland woont, besef je niet altijd dat je zoveel kansen hebt. Wij hebben het hier zo geweldig, jullie hebben alles moeten achterlaten voor een nieuw begin. En je hebt het nog moeilijker als je eerst de taal moet leren.'

Almina: 'Als ik deze verhalen hoor, snap ik beter hoe moeilijk het is voor mensen die vluchten. Maar hoe blijf je in zo'n geval dan hoop houden?' 'Dat doe je gewoon', zegt Mohamad. 'Als het je lukt om uit een slechte situatie te komen, dan wil je vooruit.'

Het is precies dat wat Angelo Schuurmans het meest is opgevallen tijdens de reizen die hij heeft gemaakt naar gebieden waar vluchtelingen een eerste opvang vinden. 'Veel vluchtelingen zijn zo positief. Zodra ze een beetje uit de zorgen zijn, kijken ze al naar de toekomst.'

HET WARE VERHAAL

Het interessante is dat een school die jonge vluchtelingen kansen geeft, daarmee ook zichzelf een kans geeft, merkt Falco Thuis op. 'Elke ontmoeting met een nieuwe cultuur is een kans voor de mensen die er al waren.' Maar niet iedereen in Nederland denkt daar zo over, hebben Mohamad en Rahaf ondervonden. Rahaf is nu een half jaar in Nederland, maar nieuwe vriendinnen krijgen, blijkt best lastig. Mohamad is hier nu anderhalf jaar en heeft wel vrienden kunnen maken, maar aan de andere kant heeft hij al twee keer op straat te horen gekregen dat hij maar terug moet gaan naar waar hij vandaan komt.

'Dan zeg ik: geef me 5 minuten om met je te praten, dan vertel ik je wat er is gebeurd. Soms willen ze dat en dan krijgen ze spijt van wat ze zeggen. Als ze niet willen, negeer ik ze maar.' Het weerhoudt Mohamad en Rahaf er niet van hun verhaal te vertellen.

Rahaf: 'Ik moet dit vertellen, want als ik het niet doe, snappen mensen niet hoe het daar is.' Mohamad: 'Anders komen ze nooit de waarheid te weten over vluchtelingen.' Die persoonlijke verhalen maken indruk, vindt Jim. 'In mijn oude klas heb ik het kinderen wel horen zeggen: "vluchtelingen komen hier alleen om te profiteren". Maar zij hebben jullie verhaal niet gehoord. Als je hier in de les zit, ga je er anders over denken.'

'Elke ontmoeting met een nieuwe cultuur is een kans voor de mensen die er al waren'

Falco Thuis

Rechts: Yori Ysselmuiden

GEZICHT

Dat jonge vluchtelingen voor andere leerlingen een gezicht krijgen, is precies wat docente Yori Ysselmuiden met deze gastlessen hoopt te bereiken. 'Vorig jaar kwam Angelo Schuurmans met het idee', blikt ze terug. 'Hij is toen met Ayham, een wat oudere Syrische vluchteling, in alle derde klassen van Het Hooghuis geweest. Dat maakte veel indruk. Ik weet nog goed dat één jongen zo geroerd was dat hij na afloop vroeg of hij Ayham een knuffel mocht geven. En nu hebben we zelf jonge vluchtelingen op school, in de Internationale Schakelklassen. Zo kunnen we het nog dichterbij huis brengen. Wat is er mooier dan dat de ene leerling de andere inspireert?'

Vandaar dat Mohamad, Rahaf en Hatim nu samen met Angelo Schuurmans in twee weken tijd in alle eerste en tweede klassen van de locatie West hun verhaal doen. 'Ik hoop echt dat we dit volgend jaar weer kunnen doen', zegt Yori Ysselmuiden. 'Het zijn de verhalen van mensen die dit krachtig maken.'

Aan het eind van de gastlessen in 1B3 vat Angelo Schuurmans het nog even samen. 'We hebben vanochtend gezien dat er heel veel overeenkomsten zijn in wat we willen. Houd dat dus in je achterhoofd als je straks in de gangen ISK-leerlingen tegenkomt. En zeg gewoon eens gedag. Dat maakt het zoveel makkelijker.'

Bekijk het filmpje van een eerdere gastles op het YouTubekanaal van Het Hooghuis door te zoeken op 'Begrip ontstaat door met elkaar kennis te maken'. ▶

COLUMN

HEREXAMEN

De herexamens afgelopen juni zetten mij en nog een paar collega's flink aan het denken. We verbaasden ons over cijferverbeteringen van soms wel twee punten. Op de havo waren 21 van de 23 leerlingen alsnog geslaagd, op het vwo 4 van de 5. En dat met een paar dagen voorbereidingstijd. Hoe kan dat? Door de focus, concludeerden we, gecombineerd met maximale motivatie. Als het felbegeerde papertje binnen handbereik ligt, dan wil je wel. Maar dat is niet alles. Samen met de leerling rustig het examen doornemen levert ook veel op. Mijn collega geschiedenis vertelde dat zijn leerling na afloop van het herexamen had gezegd dat het uit het hoofd leren van de tijdvakken met hun kenmerken "eigenlijk toch wel handig was". Mijn collega wiskunde kwam erachter dat zijn leerling nog steeds de lineaire en exponentiële vergelijkingen door elkaar haalde. Verder was er niet veel aan de hand. Geen groot hiaat, maar wel essentieel. De vinger op de zere plek leggen en daar gericht aan werken doet soms wonderen. En ik kwam er met mijn leerling achter dat hij een flink aantal basiswoorden uit de onderbouw, hoogfrequente woorden uiteraard, niet kende. Dat leest niet echt makkelijk. In een tekst over de babyboomgeneratie stond dat mensen nog zestien jaar kunnen genieten van hun pensioen, maar soms ook vijftig jaar, doordat ze eerder met pensioen gaan en doordat de gemiddelde leeftijd stijgt. Nou, zei ik tegen hem, wat staat er nou precies in die alinea? Ja sorry meneer, was zijn antwoord, dat weet ik niet, ik heb altijd moeite gehad met Franse getallen. Ik weet echt niet wat seize en vingt-cinq is. Ik verzin dit niet. Deze jongen heeft vwo-extra gedaan, runt een eigen ICT-bedrijfje, zit in het leerlingenbestuur en de MR, heeft in de benoemingscommissie gezeten van onze directeur, maar snapt de alinea niet omdat hij "altijd moeite heeft gehad met de Franse getallen". Hij is aan de slag gegaan en met een 6,4 geslaagd. ▶

Jos Baack

Docent Frans, Twents Carmel College, locatie De Thij